

XVIII. Naisten työtupa.

Naisten työtuvan johtokunnan toiminnastaan vuonna 1929 antama selonteke oli seuraava:

Naisten työtuvan johtokuntaan kuuluivat vuonna 1929 filosofianmaisteri A. J. Hällfors puheenjohtajana, sähkötekniikko V. V. Salovaara varapuheenjohtajana sekä osaston johtajatar A. Bruun, tuomari O. Kauppi ja ammatti-liiton toimitsija A. Luostarinen jäseninä. Johtokunnan sihteerinä toimi työtuvan toimitusjohtaja L. Laurin.

Kertomusvuonna johtokunta kokoontui 13 kertaa käsitellen yhteensä 99 asiaa, joista huomattavin osa koski tavanmukaisia juoksevia, työtuvan toiminnassa esiintyviä kysymyksiä, kuten töiden järjestelyä, työnhankintoja j. n. e. Johtokunnan pöytäkirjan pykäläluku oli 122.

Käsitellyt tärkeimmät asiat. Tärkeimmistä asioista mainittakoon seuraavat:

Joulukuun 20 p:nä 1928 johtokunta anoi rahatoimikamarilta määrärahaa järjestääkseen ammattikursseja tammi—toukokuun välisenä aikana 130 työttömälle henkilölle. Seuraavan tammikuun 8 p:nä rahatoimikamari myönsi tarpeeseen 310,000 markkaa, ja kehoitti johtokuntaa toimeenpanemaan kurssit harkitsemassaan laajuudessa. Kun työttömyystilanne vuoden alussa ei työnvälitystoimiston ilmoituksen mukaan ollut erikoisen vaikea, päätti johtokunta kokouksessaan tammikuun 14 p:nä aloittaa kurssit aluksi ainoastaan 3-osastoisina, kaikkiaan 60:lle työttömälle sekä myöhemmin tarpeen mukaan lisätä osastoja. Kurssien alkaessa tammikuun 21 p:nä ilmoitautui niihin 42 työtöntä liinavaatekursseille ja 18 räätälikursseille, joten useampia kursseja ei ollut tarpeen järjestää. Kurssit toimivat sitten koko kevään ainoastaan kolmi osastoisina, mutta jatkettiin niitä sen sijaan 10 päivää yli suunnitelman mukaisen 4 kuukauden ajan eli toukokuun 31 p:ään asti. Kurssien vähäisen osanottajamäärän vuoksi tulivat ne maksamaan ainoastaan 163,973:10 markkaa, josta kaupunki maksoi suunnilleen puolet. Kurssiohjelman mukaan maksettiin osanottajille avustusta 2:50 markkaa tunnilta.

Kun työttömyys jo syksyllä kasvoi tavallista suuremmaksi päätti johtokunta kokouksessaan lokakuun 17 p:nä anoa rahatoimikamarilta 125,000 markan suuruista määrärahaa toimeenpannukseen marraskuun alusta vuoden loppuun kestäviä laaditun suunnitelman mukaisia ammattikursseja 100 henkilölle. Lokakuun 26 p:nä myönnettiin määräraha ja opetus aloitettiin suunnitelman mukaan marraskuun 5 p:nä. Kurssit pidettiin talossa n:o 4 Suvilahdenkadun varrella sijaitsevan työtuvan yhteydessä ja käsittivät ne kolme osastoa liinavaateompelua varten, joihin osallistui yhteensä 75 osanottajaa ja yhden räätälikurssin, jossa oli 25 osanottajaa, yhteensä siis 100

osanottajaa. Avustus oli määrätty 2: 50 markaksi tunnilta, mutta korotettiin se valtuuston päätöksen mukaan 3 markkaan tunnilta, lukien marraskuun 18 p:stä. Korotuksesta huolimatta riitti kuitenkin kurssveja varten myönnetty määräraha, 125,000 markkaa.

Kun työttömyys viikko viikolta yhä lisääntyi, päätti johtokunta kokouksessaan marraskuun 14 p:nä kaupunginjohtaja A. Castrénin aloitteesta toimeenpanna vielä kuusi viikkoa kestävä kotitalouskurssit 60 hengelle, marraskuun puolivälistä alkaen. Suunnitelman ja menoarvion, joka viimeksimainittu päättyi 74,125 markkaan, rahatoimikamari hyväksyi kokouksessaan marraskuun 15 p:nä ja kurssit aloitettiin saman kuun 18 p:nä johtokunnan niitä varten vuokraamassa huoneistossa talossa n:o 5 Pohj. Makasiinikadun varrella. Niillä opetettiin käytännöllistä ruuanvalmistusta ja siihen kuuluvia tietopuolisia aineita ja osoittautuivat ne hyvin onnistuneiksi ja niissä saadut opetukset koituivat osanottajille suureksi hyödyksi heidän taistelussaan työttömyyden torjumiseksi. Käytännöllisistä syistä, etupäässä huoneiston ahtauden takia, oli osanottajat jaettu aamu- ja iltakursseihin, kummassakin 30 henkeä 5-tuntisin työpäivin. Tuntipalkan, 3 markan lisäksi saivat osanottajat aterian päivässä itse valmistamaansa ruokaa. Rahatoimikamarin myöntämästä määrärahasta, 74,125 markkaa, käytettiin 72,459: 90 markkaa. Kurssien johtajatarena toimi rouva E. Reinilä-Hellman välittömästi johtokunnan alaisena.

Syyskuun 10 p:nä pitämässään kokouksessa käsitteli ja hyväksyi johtokunta työtuvan tulo- ja menoarvioehdotuksen vuodelle 1930. Talousarvio päättyi 500,000 markan tappioon, minkä määrän valtuusto määräsi johtokunnan käytettäväksi vuoden 1930 talousarviossa. Kertomusvuoden tappio oli laskettu 450,000 markaksi; lisäys 50,000 markkaa, johtui etupäässä huomattavasti lisääntyvästä sähkövirran kulutuksesta, kun oli hankittu useita uusia sähköllä käyviä koneita.

Työtupa pidettiin suljettuna heinäkuun 15 p:stä elokuun 15 p:ään.

Työläisten lukumäärä kertomusvuoden jokaisen kuukauden 1 p:nä sekä työtuntien lukumäärä käy selville seuraavasta yhdistelmästä:

	Työssä olevien henkilöiden lukumäärä jokaisen kuukauden 1 p:nä.	Työtuntien lukumäärä kuukausittain.
Tammikuu	57	8,896
Helmikuu	58	9,031
Maaliskuu	55	10,726
Huhtikuu	59	8,447
Toukokuu	61	8,418
Kesäkuu	69	13,648
Heinäkuu	70	6,803
Elokuu	1) 35	4,912
Syyskuu	59	9,727.5
Lokakuu	62	10,514
Marraskuu	79	16,200
Joulukuu	92	13,887.5
	Yhteensä	121,210

1) Elokuun 15 p:nä.

Työpalkkoina maksettiin 488,652:75 markkaa ja keskimääräinen tuntipalkka oli siis 4:03 markkaa. Sitäpaitsi maksettiin palkkoina kotona työskenteleville naisille 22,725:05 markkaa.

Suoritetut työt. Tulot kertomusvuonna työtuvassa suoritetuista töistä nousivat seuraaviin määriin:

Suoritetut työt:	Smk.
Sairaaloille	82,353: 95
Kansakouluille	78,514: 80
Puolustusministeriölle	158,301: 95
Suojeluskunnalle	343,340: 25
Yksityisille henkilöille ja muille laitoksille	301,603: 90
Yhteensä	964,114: 85

Tulot ja menot. Allaolevasta yhdistelmästä käy selville työtuvan tulot ja menot kertomusvuonna:

<i>Tuloja.</i>	Smk.	<i>Menoja.</i>	Smk.
Säästö tammikuun 1 p:nä ..	40,942: 60	Työpalkkoja	738,656: 30
Vuoden määräraha	450,000: —	Kesälomapalkkoja	12,383: 10
Myönnetty kursseihin	509,125: —	Viranpitäjän palkkoja	178,665: 30
Tuloja tehdyistä töistä:		Vuokria	80,000: —
puolustusministeriölle	158,301: 95	Lämpö, sähkö ja kaasu ..	52,025: 95
yksityisille henkilöille ja		Korjauksia	30,329: 15
laitoksille	462,472: 65	Kaluston osto	79,552: 50
suojeluskunnalle	343,340: 25	Työtarpeiden osto	549,933: 10
hallin myymälään	134,218: —	Kansliakustannuksia	111,821: 20
Vuosialennusta	19,964: 50	Hallin myymälän menoja ..	14,690: 05
		Sekalaisia menoja	79,297: 30
		Rahatoimikonttorin saldo ..	152,703: —
		Saldo joulukuun 31 p:nä ..	38,308: —
Yhteensä	2,118,364: 95	Yhteensä	2,118,364: 95

Ammattikurssien määrärahasta, 509,125 markasta, käytettiin 361,433 markkaa, joten siis syntyi 147,692 markan suuruinen säästö.

Katsaus. Työtuvan tulot, kaupungin määräraha poisluettuna, nousivat kertomusvuonna 1,118,297:35 markkaan. Tästä määrästä oli 501,642:20 markkaa puolustusministeriölle ja suojeluskunnalle suoritetuista töistä kannettuja maksuja. Työtuvan työläisille maksetut palkat kesälomapalkkoineen nousivat yhteensä 523,760:90 markkaan, jotapaitsi ammattikursseihin osaaottaneille suoritettiin avustuksena yhteensä 227,278:50 markkaa. Työtuvan varsinaiset hallinta- ja hoitokustannukset olivat pienemmät kuin edellisenä vuonna, joten tulo- ja menoarvion otettu määräraha hyvin riitti. Tulosta on siis pidettävä normaalina ja tyydyttävänä. Kulut olivat edelleen suhteelloman suuret yleiseen tuottoon ja työläisille maksettuihin palkkoihin verrattuna, mutta jos otetaan huomioon työtuvan luonne ja vallitsevat olosuhteet, ei sen tulosta arvosteltaessa voida noudattaa yksityisissä liikkeissä käytettäviä perusteita. Työttömyyden lieventäjänä on työtuvilla joka tapauksessa jatkuvasti huomattava merkitys.